Algemene Beschouwingen Kadernota 2026 GroenLinks

Geachte leden van de raad, college, mensen in de zaal en inwoners van Diemen die thuis meeluisteren en kijken.

Menselijk.
Eerlijk.
Duurzaam.
Dat zijn de waarden waar GroenLinks voor staat en waarmee we kijken naar deze kadernota.

In mijn betoog ga ik in op enkele onderdelen van het sociaal domein, het fysiek domein en tot slot zal ik het hebben over de gemeentelijke financiën.

Nu dus eerst het sociaal domein
GroenLinks is blij met ons sociaal beleid. Dit beleid stelt de inwoner centraal. Er wordt gedacht vanuit wat de inwoner nodig heeft en daar worden de beste oplossingen bij gezocht. Er is een sterke focus op preventie en het voorkomen dat problemen groter worden. Inwoners worden gestimuleerd om gebruik te maken van voorzieningen waar ze recht op hebben.
Dat is het beleid. Maar beleid is natuurlijk alleen maar woorden op papier. Waar we als GroenLinks Diemen echt trots op zijn is dat juist de uitvoering laat zien dat dit in de praktijk wordt gebracht, dat dit daadwerkelijk is hoe Diemen omgaat met haar inwoners.

Ik wil speciaal ingaan op ons armoedebeleid. GroenLinks staat achter het armoedebeleid van de gemeente en is blij met de recente actualisering die we hebben doorgevoerd. Daarin is opnieuw extra aandacht voor het bereiken van de mensen die de steun van de gemeente het hardste nodig hebben. Onderdeel daarvan is momenteel ook een proef met een kindtegoed bij de stadspas, voor kinderen van 0 tot en met 14 jaar. Wij dienen bij deze kadernota een **motie** in om deze proef met het **Kindtegoed** in 2026 uit te breiden naar de 15, 16 en 17 jarigen die daarvoor in aanmerking komen. Ook ouders met kinderen in die leeftijd en een laag inkomen kunnen deze steun goed gebruiken. Naast armoede willen wij hier ook aandacht vragen voor femicide. GroenLinks heeft hier de afgelopen tijd vaker aandacht voor gevraagd, maar in onze beleidsstukken zien we dit nog niet terug. Middels een **motie** vragen wij daarom aan het college of zij meer expliciet aan de slag wil gaan met een aanpak van **femicide** en hier in de begroting van volgend jaar ook wat geld voor vrij te maken.

GroenLinks Diemen vindt het belangrijk dat we, in deze tijden van toenemende polarisatie, als gemeente blijven inzetten op diversiteit en inclusie. Wij willen een gemeente zijn waar iedereen zichzelf kan en mag zijn. GroenLinks is trots op onze inzet voor ontheemden en staat volledig achter de concrete plannen voor het vestigen van een asielzoekerscentrum in Diemen.

Dan ga ik nu verder met het fysieke domein
Zoals uit de kadernota blijkt en zoals we hier ook allemaal weten, worden er in Diemen nog altijd woningen bijgebouwd. En er liggen nog heel wat plannen voor de komende jaren. Daarbij hebben we met z'n allen veel aandacht voor betaalbare woningen. Omdat het van groot belang is dat er daar nog veel meer van komen: sociale huur en middeldure huur. Het gaat allemaal niet zo snel als we eigenlijk zouden willen. Maar in de krappe ruimte die we in Diemen beschikbaar hebben is het van groot belang dat de processen zorgvuldig zijn. En we willen ook goede woningen die vele tientallen jaren meegaan, dus het bouwen zelf kost simpelweg ook tijd. Ondanks de lange adem die ervoor nodig is, is GroenLinks blij met de vooruitgang die op dit terrein wordt geboekt. En dat de kans groot is dat er ook in 2026 weer betaalbare woningen opgeleverd zullen worden.

Nog geen twee weken geleden was er sprake van een paar hele hete dagen in Nederland en zelfs in een groot deel van Europa. De klimaatverandering die daaraan ten grondslag ligt, blijft vragen om actie. Een onderdeel daarvan is het op termijn stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen. Veel stappen worden al gezet, ook in de gemeente Diemen, zoals investeringen in isolatie van woningen en gebouwen en het verminderen van het gasgebruik. In de jaarrekening hebben we kunnen zien dat het gasverbruik in Diemen de laatste jaren zichtbaar aan het dalen is. Het is mooi om te zien dat de inzet van de gemeente en haar inwoners daadwerkelijk tot resultaten leidt.
Ook in 2026 en de jaren daarna zal er nog veel moeten gebeuren. De gemeente werkt eraan dat woningen in Diemen van het gas af gaan. Dit is een belangrijke en grote stap om het gasgebruik nog veel verder te verminderen. GroenLinks zal er hierbij op blijven inzetten dat we dit doen met en voor alle inwoners van Diemen: of je nu veel of weinig geld te besteden hebt en of je nu in een koopwoning of een huurwoning woont. Dit is een stap die we met z'n allen, gezamenlijk, moeten zetten.

Naast dat we klimaatverandering willen tegengaan, wordt er ook hard gewerkt aan klimaatadaptatie: het aanpassen van ons gedrag en onze openbare ruimte, zodat we beter om kunnen gaan met de effecten van klimaatverandering zoals vaker grote hitte en zware regenbuien. In het kader daarvan komen we met een **motie** om te onderzoeken of het mogelijk is om subsidie beschikbaar te stellen voor het aanbrengen van **zonwering** bij sociale huurwoningen. Dit kan eraan bijdragen dat het binnen in de woningen minder warm wordt.
De grond in Diemen zakt nog altijd en dit heeft als nadeel dat onze wijken en straten relatief vaak opgehoogd moeten worden. En dat heeft ook een voordeel, namelijk dat zo'n ophoging de gelegenheid geeft om de inrichting van de buitenruimte dan meer klimaatadaptief te maken. Al jaren wordt er in Diemen gewerkt aan een uitstekende waterafvoer voor situaties van extreme regenval. En aan meer bomen en ander groen in woonwijken zodat de verhitting bij hoge temperaturen zoveel mogelijk wordt tegengegaan. Echt een manier van werken om trots op te zijn en mee door te gaan in de toekomst.
Iets anders waar GroenLinks veel belang aan hecht en waar ook door heel veel inwoners van Diemen en daarbuiten gebruik van wordt gemaakt is het Diemerbos. Een plek waar het

een stuk koeler is op hete dagen, maar sowieso een plek die het hele jaar door fijn is om gebruik van te maken.
Helaas staat de financiering voor het beheer van het Diemerbos op dit moment onder grote druk. Wij komen daarom met een **motie** waarin we het college vragen om zich blijvend in te spannen voor een structurele financiële dekking voor het **beheerfonds Diemerbos**. En dat in samenwerking met de gemeente Amsterdam en de Provincie Noord-Holland. Zonder voldoende financiering komen de recreatieve en ecologische waarde van dit mooie gebied in gevaar.

Als laatste wil ik ingaan op de financiën.
Diemen beschikt over een goede algemene reserve. En dat we nog steeds groeien in aantal inwoners, draagt bij aan onze inkomsten in de komende jaren. Daardoor staat de gemeente er voor de eerstkomende jaren goed voor. De notitie beweegbaar budget heeft inzichtelijk gemaakt dat er nog enige ruimte is om onze begroting op te schonen van uitgaven die we wel begroten maar niet of niet helemaal uitgeven. Wij staan er achter dat het college deze opschoning toe zal passen op de begroting voor 2026. GroenLinks Diemen blijft zich inzetten voor een prudent, oftewel verstandig, financieel beleid en is blij dat de huidige situatie maakt dat er op dit moment geen noodzaak is voor grote bezuinigingen.

Tot slot
Volgend jaar bestaat Diemen 800 jaar. De Stichting Diemen 800 is hard aan de slag gegaan. Wij kijken uit naar een feest waar alle inwoners zich bij betrokken en gezien voelen. Een feest van verbinding: van inwoners en van vele verenigingen, culturele organisaties en bedrijven in Diemen.

GroenLinks Diemen blijft zich inspannen voor een **Menselijk, Eerlijk en Duurzaam** Diemen. Wij zetten ons in voor een gemeente waar iedereen zichzelf kan en mag zijn en de ondersteuning krijgt die een ieder nodig heeft. Een gemeente die kansen biedt aan iedereen. Waar we duurzaam samenleven.